

פניני הפרשה

כי תבוא

עלון מס'

1155

שנה כ"ג התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

המפתח לכל הברכות

ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך כי תשמע בקול ה' אלוקיך – פירש האבן עזרא "ובאו עליך" – שיבואו מעצמם, "והשיגוך" – גם אם לא תבקשם, שלא תצטרך להתייגע להשיג הברכות. ע"כ. ועדיין יש להבין את הלשון "והשיגוך", וכי יש אדם הבורח מהברכה שהיא צריכה לרדוף אחריו?

בספר "ישועות יעקב" מבאר בשם ספר "העיקרים" במשל לאדם שגזרו עליו שתבואתו תצליח, אך כמובן הכל תלוי אם הוא יזרע. אם לא יזרע, אפילו יגזרו עליו שיצליח וירויה כל הון שבעולם, לא יזכה בזה בלא השקעה מצדו. כן הדבר בברכות. הזריעה של הברכות והמפתח להם – זו התפלה. שהרי יש לשאול כיצד מועילה התפלה, ממה נפשך אם נגזר על האדם טובה, למה צריך תפלה? אלא, גם אם הטובה והברכה מגיעה לאדם, כדי להתקרב לברכה, יש להתקרב למלכו של עולם, וזה על ידי תפלה בהכנה גדולה. וכמבואר בשלחן ערוך (סי' צ"ח) שידמה המתפלל כאילו שכינה כנגדו ומחשבתו תהיה זכה, ויסדר דבריו כמדבר לפני מלך, ובוה הוא מתקרב למלך ומפשיט מעליו כל ענייני הגשמיות, "כי אין לבוא אל המלך בלבוש שק".

וזוהי כוונת הכתוב: "ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך כי תשמע בקול ה' אלוקיך", כשתתקרב לברכה על ידי דביקות בבורא ולא תברח ממנה – תזכה לכל השפע המונח לך כפי שגזרו מן השמים.

*

מסופר על הבעש"ט שבקש מכמה מתלמידיו להצטרף אליו לנסיעה במוצאי שבת קודש. והנה אחרי נסיעה, הגיעו לביתו של כפרי אחד. כשראה בעל האכסניה אנשי צורה קרבים אל ביתו, שמח מאד ומיד ביקש לערוך לפניו סעודה. בקשו איפוא שיכין סעודת מלוח מלכה, והניח להם מה שנשאר ממטעמי השבת. אך הנה פנה אליו הבעש"ט וטען בפניו כי אין די בכך ועליו להוסיף עוד. פנה האיש לחפש עוד מאכלים ואף לווה כסף מהשכנים על מנת לקנות, אך ראה כי אפס כסף. לא ידע את נפשו, ומרוב צער התכנס בפנית הבית והתחיל לבכות ולהתפלל: "רבש"ע! עזור לי שאוכל לתת לאורחים". אחרי שסעודת מלוח מלכה הסתיימה, חזרו הבעש"ט ותלמידיו, והמה תמהו על מעשיו של רבם, אך ידעו כי יש דברים בגו. לשנה אחרת, לקחם לאותו כפרי, והנה התפללו לגלות אדם עשיר מלא ברכת ה'. שאלו את הכפרי "הכיצד?" והשיב להם בשמחה כי מהביקור הקודם שלהם האירה לו ההצלחה פנים. שטחו התלמידים את פליאתם בפני רבם, אשר ביאר להם את הדבר בחיך: "מן השמים רצו להשפיע על אותו יהודי טובה וברכה, אך תמיד הוא הסתפק במה שיש לו ולא התפלל. היתה חסרה אפוא תפלתו ואני עוררתיו לכך, ועל ידי זה קיבל את הברכה אשר עיניכם רואות".

יחיד ומיוחד	עצה טובה
<p>הכלי המוזיקלי היחיד</p> <p>השופר הוא הכלי המוזיקלי היחיד שהמשיך לשמש בעבודת הקודש היהודית מימי קדם ועד ימינו. שבעים ושתים פעמים הוא נזכר במקרא, יותר מכל כלי הנגינה האחרים, והדבר מעיד על חשיבותו בחיי עם ישראל.</p>	<p>כאשר באים לבחור שופר טוב, תוך כדי שתוקעים בו לנסיון, כדאי להטות את השופר לצדדים שונים ולראות האם כל הטיה קטנה משנה את קולו באופן קריטי, אם כן – כנראה לא יהיה "קל" לתקוע בו שלושים קולות ברציפות. (הרב יהודה לייב נחמנסון הי"ו).</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"ודאי מי שיצונו המלך לעשות איזה דבר, הוא מקיימו בזריות ובנפש חפצה, שיודע בודאי שהמלך נותן לו שכר טוב על שעושה לו רצונו, והכי נמי לגבי השי"ת".
("מגיד חדשות" ח"י עמ' ר"פ)

השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל (כו. טו)

כתב רש"י ז"ל בפרשת וירא (בראשית י"ח ט"ז): כל השקפה שבמקרא לרעה, חוץ מ"השקיפה ממעון קדשך", שגדול כח מתנות עניים שהופך מדת הרוגז לרחמים. ע"כ. ואפשר לפרש הטעם שמהפך, לפי מה שאמרו גורי האר"י שבנתינת הצדקה האדם מייחד שם הוי"ה ברוך הוא, שהמש אצבעות של הנותן הם אות ה"א, והצדקה היא יו"ד, והזרוע המקבלת היא וא"ו, וחמש אצבעות המקבל הם ה"א. עד כאן דבריהם ז"ל. ושם הוי"ה רומז כידוע למדת הרחמים, ולכן כשנותן מתנות עניים הופך וכו', כי על ידי נתינת הצדקה מייחד שמו יתברך.

גם יבואר על פי זה, מאמר הספרי: "וברך את עמך", בבנים ובבנות. ע"ש. שהרי מצוה גוררת מצוה, וכיון שזכה האדם לייחד שמו יתברך על ידי נתינת צדקה, מבקש הוא גם כן לייחדו על ידי שיוולדו לו בנים ובנות, שהרי כתוב בתיקוני הזוהר (תיקון ס"ה) שעל ידי זוג האיש והאשה, מייחדים הם שם הוי"ה ברוך הוא: יו"ד - אב, ה"א - אם, וי"ו - בן, ה"א - בת. ע"ש. ונמצא ששם הוי"ה ב"ה שוב יהיה שלם כשיוולדו לו בנים ובנות. וזה מה שאנו מבקשים "וברך את עמך את ישראל" בבנים ובבנות, ותזכנו להשלים שמך הקדוש בנו, כאשר אנו עושים כעת במתנות העניים שהיא צדקה. (ואפשר עוד לפרש בזה, מה שכפל הכתוב ואמר: "ממעון קדשך" מן השמים", שכיון שהשמים עשויים מאש ומים, ואש היא מדת הדין ומים מדת הרחמים כידוע, על זה אנו מבקשים שתביט עלינו ממעון קדשך, אך שתהיה הבטה זו גם כן מן השמים, ותהפוך מדת הדין (האש) לרחמים כמו השמים, שיש בהם גם מים שהם מדת הרחמים, וכנ"ל). (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

ולתתך עליון וגו' לתהלה ולשם ולתפארת וגו' (כו. יט)

כתב הראב"ע שזהו שכר האמירה, היינו: בזכות שהאמרת את ה' (דהיינו שיחדת אותו מכל אלהי העמים להיות לך לאלוקים, כמ"ש רש"י), אז יעשה אותך עליון על כל הגוים "לתהלה ולשם ולתפארת". ע"כ. ואפשר שעל זה ייסד הפייטן רבי שלמה אלקבץ זצ"ל בפיוטו הנודע "לכה דודי": "ה' אחד ושמו אחד, לשם ולתפארת ולתהלה", ור"ל שכאשר מייחדים את הקב"ה ואומרים "ה' אחד ושמו אחד", או אז זוכים "לשם ולתפארת ולתהלה" כלשון הפסוק. ומה שכתב "לתהלה" אחרי "לשם ולתפארת", זה לצורך החרוז. (הן בשפתותיה, כת"י).

נקודת חן / עובדיה חן**רחמנא לבא בעי**

"איך זה סתם סוס" היסה אותו רבי ישראל "דע לך שסוס זה קדוש וטהור - במשך ארבעים יום וארבעים לילה, הוא עשה תענית דיבור ולא הוציא ולו דיבור אחד מפיו"...

*

יותר מאשר את המלים שמוציא המתפלל מפיו, שומע ה' את הכוונה העומדת מאחורי המלים, את זעקת הלב - רחמנא לבא בעי!

וזאת מדייק מרן הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א בהגדת "ה' נסי" ממה שנאמר בפרשתנו בנוגע לגאולת מצרים "וישמע ה' את קולנו" (דברים כו, ז), "בקולנו" או "לקולנו" לא נאמר אלא "את קולנו", לומר שיותר מאשר שמע והקשיב לתוכן תפלתם, נתגלגלו רחמיו על קולם זעקתם ונאקתם, כביכול כמלך בשר ודם ששומע צעקת בנו ונכמרים רחמיו. וכן מבקשים בתפלה: "אבינו מלכנו שמע קולנו (ולא בקולנו) חוס ורחם עלינו".

מתפלה בלא כוונה, אי אפשר להגיע להישגים גדולים, כמו שמתענית דיבור גרידא אי אפשר להגיע לרוח הקודש...

איש אחד שמע כי מי שעורך "תענית דיבור" ואינו מוציא מפיו דיבור חולין במשך ארבעים יום וארבעים לילה, זוכה לרוח הקודש...

בלי אומר ודברים, התכנס בכיתו, ונמנע מלצאת אל הרחוב כדי שלא יכשל בדיבור.

תקופה זו היתה קשה עבורו, אך בסופו של דבר היא הגיעה לסיומה. בסיום יום הארבעים, ציפה בקוצר רוח כי תשרה עליו רוח הקודש, אך מלבד רוח שנשבה קלות על ראשו, מאום לא אירע!

מאוזב ומבולבל עשה דרכו אל הצדיק רבי ישראל מרוזין זצ"ל לדעת מה זה ועל מה זה.

כשהגיע לרוזין, נדהם לראות את הצדיק עומד ליד מרכבתו, ולא פחות ולא יותר מלסף את ראשו של הסוס...

"ימחל נא לי רבי", לא הצליח האיש להתאפק, "האם זה מתאים כי רבי גדול כמו כבודו ילטף ראשו של סוס?..."

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

דרשה קבועה – לא מבטלים

בחור שחזותו מעידה עליו כי אינו שומר תורה ומצוות. ניכר היה כי שרוי הוא בסערת רגשות "רבי" קרא בדמעות "בזכות דרשתך קבלתי עלי תשובה שלימה!".

התברר כי אותו בחור התהלך בחוץ לחום היום, וכיון שתר אחר מחסה קרוב מפני השמש הקופחת, הוליכוהו רגליו לבית המדרש הזה להסתופף בצלו. ומתוך שהיה עייף ומותש, נח על ספסל בעזרת הנשים וישכב וירדם.

והנה כמו מתוך חלום עלו ובאו לאזניו מוסריו ודברות קדשו של רבי נטע מהיכל בית הכנסת. לאט לאט התנער משנתו ומצא עצמו יושב ומאזין ברוב קשב לדרשה, ודברים שיצאו מן הלב נטעו עמוק בתוך לבו, ועשו פירות ופירי פירות.

הבחור שב בתשובה שלימה, נשא אשה כשרה וגידל דורות ישרים מבורכים.

מדי שבת בשבתו, נוהג היה המגיד הירושלמי רבי נטע וייס זצ"ל להשמיע דרשה באחד מבתי הכנסת בעיר העתיקה בירושלים. שבת אחת בעיצומו של קיץ, הוציא ה' חמה מנרתיקה ושרר שרב כבד. איש לא ההיך להוציא את אפו מחוץ לביתו. אבל רבי נטע ששמר בכל כוחו על קביעות השיעור, בא בכל זאת בשעה הקבועה לישא את דרשתו. כשהגיע, מצא לפניו בית כנסת ריק לגמרי, אפילו איש אחד לרפואה לא הופיע.

"יש לי קביעות לומר דרשה בכל שבת, לא אבטלנה ויהי-מה..." החליט רבי נטע לעצמו.

עלה רבי נטע על מדרגות ארון הקודש, התעטף בטליתו כמנהג המגידים, והחל בדרשה. שעתים תמימות עמד והשמיע את דבריו כמעשהו בכל שבת. ולהגיד שבחו באנו, שלא שינה - באותה התלהבות ובאותו הרגש.

והנה רק סיים את הדרשה, הגיח לפתע מעזרת הנשים

☺ זה לא חוק! ☺

ישבו הגאון רבי פינחס בעל ה"הפלאה" ואחיו הגאון רבי שמעלקא מניקלשבורג והגו בשקידה בתורה. לאחר שנתייגעו מאוד והשעה כבר היתה מאוחרת, קם רבי פנחס ממקומו ואמר לאחיו שאזלו כוחותיו ועליו לנח. החל לחפש כר כדי להניח למראשותיו.

נזדעק לעזמתו רבי שמעלקא: "אם עדיין נותר בכ מעט כוח לחפש אחר כרית, מוטב שתנצלו ללמוד תורה". ושוב התיישבו השניים ללמוד...

☺ חוק חוק חוק...אם... ☺

התורה נקנית במיעוט שינה (אבות פרק ו' משנה ו').

שמועה טובה תדשן עצם!

לאחר עיפיה ארוכה, שמחים אנו לבשר כי הכרך השלישי בסדרת

שו"ת "מקור נאמן"

ראה אור עולם!

כרך זה התברך בכפליים לתושיה - אלפיים שאלות ותשובות מרתקות בנושאים רבים ומגוונים

מאוצרו הבלתי נדלה של מרן ראש הישיבה הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

זכינו שהתשובות בספר התפרסמו לראשונה בעלוננו במדור "אור המאיר".

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

שאלה: שמעתי סגולה לחולה שימכור את החולי לגוי ויתרפא. כיצד עושים סגולה זו?
תשובה: כתב החיד"א בהגהותיו לספר חסידים (סי' תמ"ה): שמעתי מאדם גדול שראה בעיניו עכו"ם שמכר החולי והמוכר נתרפא והקונה תיכף נלכד בחולי רח"ל. עכ"ל. ואפשר שזהו שאמרו בגמרא דעירובין (דף ס"ב ע"א) דנכרי לא מוגר משום דחשיש לכשפים. ע"ש. ר"ל שהושש העכו"ם שמא כסף זה שנותן לו היהודי אינו לשכירות החצר אלא למכור לו כל נגע וכל מחלה. ושמעתי בילדותי ממו"ר ר' אליהו אלגזו זצ"ל שסיפר לאמה"ג זצ"ל (כמדומה בחוה"מ פסח התשי"ד) שכך היו עושים בדורות שעברו בתונס שזורקים שטר כסף בשכונה של גוים, ואומרים יהי רצון שמי שיקח את הכסף יקבל את המחלה של פב"פ, ועל ידי זה החולה מתרפא. ושלום על ישראל.

שאלה: שופט מחוזי בימינו החתום כעד בכתובה, האם צריך לכתוב כתובה חדשה, והאם הוא הדין לעורך דין?

תשובה: בשופט יש לכתוב כתובה חדשה, ובעו"ד אם הוא מחלל שבת – יש לכתוב כתובה חדשה. וגם אם אינו מחלל שבת, לכתחילה יש להעדיף יהודי כשר, ובדיעבד הכתובה כשרה. ועיין מ"ש בס"ד בשו"ת בית נאמן ח"ב (חחו"מ סי' א').

שאלה: מה דעת כת"ר שליט"א בעניין מילוי "לומו"?

תשובה: מאז שפירסם הגר"ע יוסף (שליט"א) איסור בזה נמנעתי מלהיות מגוי על מפעל הפיס. והמקילין בזה יש להם על מה לסמוך, ובלבד שלא יתרגלו בזה. פעם פורסם על אחד שהוציא מיליונים בהגרלות הפיס, והרויח פעמיים במשך חייו לכסות את ההוצאות דוקא.

שאלה: בחור במבחן שמבקש שאגלה לו, ויש חשש שאם יכשל במבחן הוא ירד בלימודיו, האם במקרה כזה מותר לגלות?
תשובה: אסור, תעודד אותו אח"כ.

שאלה: האם מותר להשתמש בשם ספרותי או שיש בזה גניבת דעת?

תשובה: מה האיסור? אינו רוצה לגלות את שמו! ויש בזה בראשונים כגון ספר הכוזרי לר' יהודה הלוי ואגרת השבת להראב"ע ועוד.

שאלה: אשמח אם כבודו יכתוב כמה מלים על התרומה המיוחדת של חכמי תוניסיה לדרך לימוד הש"ס?
תשובה: להבין ישר את דברי הגמרא רש"י ומהרש"א וכו', לא רק מה שכתוב, אלא גם מה שלא כתוב, מדוע רש"י הוסיף מלה זו ומאיזו טעות רצה לשמור אותנו ומדוע הפירוש ההוא טעות. זו דרך "העיון" על רגל אחת.

שאלה: האם צריך לקרוא את הקטעים שבזוהר הנמצאים בתוך סוגריים?
תשובה: אין צריך.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל